

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้ดูตัวแบบและการให้ดูตัวแบบร่วมกับการฝึกการกำกับตนเอง ในการพัฒนาพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาล ที่นักศึกษาพยาบาลพึงปฏิบัติต่อผู้ป่วยทั่วไปในแผนกต่าง ๆ ของโรงพยาบาล

แบบวิจัย

เป็นแบบมีกลุ่มควบคุม ทดสอบก่อนการทดลอง ขณะทดลองและติดตามผล (ABF Control Group Design)

กลุ่มตัวอย่าง

ประกอบด้วยนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลราชบุรี ที่กำลังฝึกภาคปฏิบัติในแผนกต่าง ๆ ของโรงพยาบาลราชบุรี แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ดูตัวแบบ กลุ่มที่ดูตัวแบบและฝึกการกำกับตนเอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 16 คน รวม 48 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาล

1.1 ตัวแบบสัญลักษณ์จากแถบบันทึกภาพ ผู้วิจัยสร้างตัวแบบสัญลักษณ์ และบันทึกในแถบบันทึกภาพ จำนวน 6 ม้วน เป็นสถานการณ์ทางการพยาบาลสั้น ๆ ประมาณ 10-15 นาที ผู้แสดงเป็นตัวแบบคือ ครูพยาบาล พยาบาลประจำการ และนักศึกษาพยาบาล แถบบันทึกภาพอีก 3 ม้วนได้ตัดต่อภาพจาก 6 ม้วนแรก รวมเป็นแถบบันทึกภาพทั้งหมด 9 ม้วน ที่ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาล

1.2 เครื่องมือสำหรับฝึกการกำกับตนเอง ประกอบด้วยแบบกำหนดเป้าหมาย แบบบันทึกพฤติกรรม ตารางเปรียบเทียบพฤติกรรมเป็นคำร้อยละ แบบแสดงพฤติกรรมของตนเอง และแบบสรุปพฤติกรรมทางบวก

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 คู่มือพฤติกรรมกรช่วยเหลือทางการพยาบาลและพฤติกรรมเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้

2.2 แบบบันทึกพฤติกรรมจากการสังเกต (12 พฤติกรรม)

2.3 แบบประเมินพฤติกรรม (3 พฤติกรรม)

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นเตรียมการก่อนการทดลอง

1.1 การกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย พฤติกรรมเป้าหมายคือ พฤติกรรมช่วยเหลือทางการพยาบาล กำหนดได้โดยผู้วิจัยศึกษาจากตำราและ เอกสารวิชาการพยาบาล ประกอบกับการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทางการพยาบาล ด้วยวิธีการดังกล่าวผู้วิจัยคัดเลือกพฤติกรรมได้จำนวน 15 พฤติกรรม

1.2 สร้างตัวแบบสัญลักษณ์ บันทึกบนแถบบันทึกภาพจำนวน 6 ม้วน และตัดต่อภาพอีก 3 ม้วน รวมเป็น 9 ม้วน

1.3 ฝึกพยาบาลโรงพยาบาลราชบุรีที่เป็นผู้ช่วยวิจัย เพื่อทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรม และผู้วิจัยได้ชี้แจงครูพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลราชบุรี ที่เป็นผู้ช่วยวิจัย เพื่อทำหน้าที่ประเมินพฤติกรรม

2. ขั้นดำเนินการทดลอง

ใช้เวลารวม 12 สัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้

2.1 ระยะข้อมูลพื้นฐาน ใช้เวลา 2 สัปดาห์ เพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตหรือโดยการประเมินพฤติกรรม

2.2 ระยะพัฒนาพฤติกรรม ใช้เวลา 8 สัปดาห์ เพื่อเสนอตัวแบบให้นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ดูตัวแบบ และกลุ่มที่ดูตัวแบบและฝึกการกำกับตนเอง โดยให้กลุ่มหลังนี้ฝึกการกำกับตนเองด้วย ส่วนนักศึกษาพยาบาลกลุ่มควบคุมที่อยู่ในสภาพการเรียนการสอนตามปกติได้จัดทำให้ดูแถบบันทึกภาพความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์

2.3 ระยะติดตามผล ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยจะหยุดการให้นักศึกษาดูตัวแบบ และหยุดการฝึกการกำกับตนเอง เหลือเฉพาะการรวบรวมข้อมูล

ตลอดระยะเวลาของการทดลองทั้ง 3 ขั้นตอนนี้ นักศึกษาพยาบาลทุกคนจะต้องขึ้นไปฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในแผนกต่าง ๆ ของโรงพยาบาลราชบุรี สัปดาห์ละ 2 วัน ตั้งแต่เวลา 8.00 น. ถึงเวลา 16.00 น. โดยได้รับมอบหมายให้ทำการพยาบาลผู้ป่วยและสนทนากับผู้ป่วย ผู้ช่วยวิจัยที่ทำหน้าที่สังเกต และประเมินพฤติกรรม จะได้สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาล วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 8 นาที โดยสังเกตแบบช่วง เวลาคือ สังเกต 10 วินาที บันทึก 10 วินาที การสังเกตแต่ละครั้งต้องสังเกตและบันทึกพฤติกรรมรวม 24 ช่วง ส่วนการประเมินพฤติกรรม จะประเมินตลอดทั้งวัน ตั้งแต่เวลา 9.00 น. ถึงเวลา 15.30 น. โดยบันทึกเป็น 1 ครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมที่ผู้สังเกตบันทึกได้สอดคล้องตรงกัน พร้อมทั้งผลการประเมินพฤติกรรมมาวิเคราะห์ข้อมูล เป็นพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาลในภาพรวม คือในภาพรวม 12 พฤติกรรม (ข้อมูลจากการสังเกต) กับในภาพรวม 3 พฤติกรรม (ข้อมูลจากการประเมิน) และวิเคราะห์พฤติกรรมแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยการเกิดพฤติกรรมแต่ละครั้งที่สังเกต หรือแต่ละครั้งที่ประเมินของนักศึกษาพยาบาลแต่ละกลุ่ม แล้วเสนอข้อมูลเป็นกราฟ กรณีสที่วิเคราะห์เป็นภาพรวมของพฤติกรรมใช้ความเข้มของพฤติกรรม คือความถี่ของพฤติกรรมคูณกับค่ามาตรฐานของพฤติกรรม แล้วรวมกันตามกรอบพฤติกรรมมาวิเคราะห์ กรณีสที่วิเคราะห์พฤติกรรมแต่ละพฤติกรรม ใช้ความถี่การเกิดพฤติกรรมมาวิเคราะห์
2. หาค่าเฉลี่ยการเกิดพฤติกรรมแต่ละระยะของการทดลอง ของนักศึกษาพยาบาลแต่ละกลุ่ม แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย สำหรับข้อมูลจากการสังเกตจะวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ กรณีสที่พบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างรายคู่ต่อไป ส่วนข้อมูลจากการประเมิน จะวิเคราะห์ความแปรปรวนของลำดับที่แบบนอนพาราเมตริก กรณีสที่พบความแตกต่างก็ทดสอบความแตกต่างรายคู่ต่อไป ตามเทคนิคแบบนอนพาราเมตริก

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ดูตัวแบบ มีพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาลในภาพรวมทั้งหมด (ในภาพรวม 12 พฤติกรรม กับในภาพรวม 3 พฤติกรรม) และแต่ละพฤติกรรมไม่แตกต่างกับกลุ่มควบคุม ทั้งในระยะพัฒนาพฤติกรรม และในระยะติดตามผล

นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ดูตัวแบบและฝึกการกำกับตนเอง มีพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาลในภาพรวมทั้งหมดไม่แตกต่างกับกลุ่มควบคุม ทั้งในระยะพัฒนาพฤติกรรม และในระยะติดตามผล สำหรับผลการวิเคราะห์แต่ละพฤติกรรมพบว่ามีจำนวน 5 พฤติกรรมในระยะพัฒนาพฤติกรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนอีก 10 พฤติกรรมไม่แตกต่างกับกลุ่มควบคุม สำหรับในระยะติดตามผล พบว่ามี 3 พฤติกรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนอีก 12 พฤติกรรมไม่แตกต่างกับกลุ่มควบคุม

2. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ดูตัวแบบและฝึกการกำกับตนเอง มีพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาลในภาพรวมทั้งหมด ไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ดูตัวแบบทั้งในระยะพัฒนาพฤติกรรม และในระยะติดตามผล สำหรับผลการวิเคราะห์แต่ละพฤติกรรม พบว่ามีจำนวน 4 พฤติกรรม ในระยะพัฒนาพฤติกรรมสูงกว่ากลุ่มที่ดูตัวแบบและอีก 11 พฤติกรรมไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ดูตัวแบบ สำหรับในระยะติดตามผล พบว่ามี 3 พฤติกรรมสูงกว่ากลุ่มที่ดูตัวแบบ และอีก 12 พฤติกรรมไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ดูตัวแบบ

3. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ดูตัวแบบ มีพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาลในภาพรวม 3 พฤติกรรม ในระยะพัฒนาพฤติกรรม และในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะข้อมูลพื้นฐาน ส่วนในภาพรวม 12 พฤติกรรม ในระยะพัฒนาพฤติกรรมและในระยะติดตามผลไม่แตกต่างกับระยะข้อมูลพื้นฐาน สำหรับผลการวิเคราะห์แต่ละพฤติกรรม พบว่ามีจำนวน 2 พฤติกรรม ในระยะพัฒนาพฤติกรรมสูงกว่าระยะข้อมูลพื้นฐาน ส่วนอีก 12 พฤติกรรมไม่แตกต่างกับระยะข้อมูลพื้นฐาน สำหรับในระยะติดตามผล พบว่ามี 3 พฤติกรรมสูงกว่าระยะข้อมูลพื้นฐาน ส่วนอีก 11 พฤติกรรม ไม่แตกต่างกับระยะข้อมูลพื้นฐาน

4. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ดูตัวแบบ มีพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาลในภาพรวม 12 พฤติกรรม ในระยะพัฒนาพฤติกรรมและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน ส่วนในภาพรวม 3 พฤติกรรม ในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะพัฒนาพฤติกรรม สำหรับผลการวิเคราะห์แต่ละพฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมทั้ง 15 พฤติกรรม ในระยะพัฒนาพฤติกรรม และในระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

5. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ดูตัวแบบและฝึกการกำกับตนเอง มีพฤติกรรมความช่วยเหลือทางการพยาบาลในภาพรวมทั้งหมด ในระยะพัฒนาพฤติกรรมและในระยะติดตามผล สูงกว่าระยะข้อมูลเส้นฐาน สำหรับผลการวิเคราะห์แต่ละพฤติกรรม พบว่า มีจำนวน 8 พฤติกรรม ในระยะพัฒนาพฤติกรรมสูงกว่าระยะข้อมูลเส้นฐาน ส่วนอีก 7 พฤติกรรมไม่แตกต่างกับระยะข้อมูลเส้นฐาน สำหรับในระยะติดตามผลพบว่ามี 7 พฤติกรรมสูงกว่าระยะข้อมูลเส้นฐาน ส่วนอีก 8 พฤติกรรมไม่แตกต่างกับระยะข้อมูลเส้นฐาน

6. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ดูตัวแบบและฝึกการกำกับตนเอง มีพฤติกรรมความช่วยเหลือทางการพยาบาลในภาพรวมทั้งหมด ในระยะพัฒนาพฤติกรรมและในระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน สำหรับผลการวิเคราะห์แต่ละพฤติกรรม พบว่ามีจำนวน 14 พฤติกรรมในระยะพัฒนาพฤติกรรมและในระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน ส่วนอีก 1 พฤติกรรมในระยะติดตามผล สูงกว่าระยะพัฒนาพฤติกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การให้นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 ดูตัวแบบ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สามารถพัฒนาพฤติกรรมความช่วยเหลือทางการพยาบาลในภาพรวม 3 พฤติกรรม และพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมจำนวนหนึ่งให้เพิ่มขึ้นได้ สำหรับการให้ดูตัวแบบร่วมกับการฝึกการกำกับตนเอง สามารถพัฒนาพฤติกรรมในภาพรวมทั้งหมด และพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมส่วนใหญ่ให้เพิ่มขึ้นได้ ฉะนั้นควรนำผลการวิจัยไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ในขณะฝึกภาคฤดูร้อน ในวิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งดำเนินการจัดการเรียนการสอนเช่นเดียวกับวิทยาลัยพยาบาลราชบุรี ที่เป็นวิทยาลัยพยาบาลทดลองครั้งนี้ ดังนี้

1.1 ถึงแม้ผลการวิจัยปรากฏว่า การให้ดูตัวแบบสามารถพัฒนาพฤติกรรมได้เพียงส่วนหนึ่ง แต่เนื่องจากวิธีการให้ดูตัวแบบเพียงอย่างเดียว เป็นวิธีการที่สะดวก และเหมาะสมกับลักษณะของวิชาชีพการพยาบาล ที่มีพยาบาลรุ่นพี่และครูพยาบาลเป็นตัวแบบให้กับนักศึกษาตลอดเวลาที่ฝึกภาคปฏิบัติ จึงสมควรได้นำวิธีการดูตัวแบบไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 โดยมุ่งหวังพัฒนาพฤติกรรมความช่วยเหลือทางการพยาบาลที่ต้องการทักษะพื้นฐานประกอบน้อย (สำหรับพฤติกรรมที่ต้องการทักษะพื้นฐานมากขึ้น อาจพัฒนาโดยการให้ดูตัวแบบได้ แต่ควรเป็นนักศึกษาในชั้นปีที่สูงขึ้น)

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการนำกิจกรรมการดูตัวแบบไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ควรดำเนินการดังนี้

- 1.1.1 ควรได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลก่อน
 - 1.1.2 หัวหน้าฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยพยาบาล ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการด้านวิชาการ ควรเป็นผู้ทำความเข้าใจกับวิธีการใช้ตัวแบบ
 - 1.1.3 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ชี้แจงวิธีการใช้กิจกรรมการดูตัวแบบให้กับครูประจำชั้น และครูประจำตึกของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1
 - 1.1.4 ครูประจำชั้นเป็นผู้เสนอตัวแบบแก่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ทั้งชั้น และอภิปรายสรุปถึงพฤติกรรมเป้าหมายรวมทั้งคุณค่าของพฤติกรรม
 - 1.1.5 ครูประจำตึก เป็นผู้อภิปรายร่วมกับนักศึกษาในตึกของตน เกี่ยวกับการนำพฤติกรรมที่เห็นจากตัวแบบไปปฏิบัติต่อผู้ป่วยของตน
 - 1.1.6 ครูประจำชั้น ครูประจำตึก และตัวแทนนักศึกษาพยาบาล ร่วมประชุมเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการดูตัวแบบ เพื่อปรับปรุง แก้ไข ต่อไป
- 1.2 เนื่องจากวิธีการให้ดูตัวแบบ ร่วมกับฝึกการกำกับตนเอง สามารถพัฒนาพฤติกรรมส่วนใหญ่ได้ ฉะนั้นสมควรได้นำวิธีการดูตัวแบบและฝึกการกำกับตนเอง ไปใช้กับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 เพื่อเป็นการพัฒนาพฤติกรรมช่วยเหลือทางการพยาบาลที่ถือว่า เป็นหัวใจของการพยาบาลให้กับนักศึกษาพยาบาล ซึ่งจะทำให้ผลผลิตพยาบาลมีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยการจัดกิจกรรมนี้เสริมเข้ากับการใช้วิธีการฝึกภาคปฏิบัติเดิม

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการนำกิจกรรมการดูตัวแบบและการฝึกการกำกับตนเอง ไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปี ควรดำเนินการดังนี้

- 1.2.1 ควรได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลก่อน
- 1.2.2 หัวหน้าฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยพยาบาล ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการด้านวิชาการ ควรเป็นผู้ทำความเข้าใจกับวิธีการใช้ตัวแบบและการใช้แบบฟอร์มกิจกรรมต่าง ๆ ของการฝึกการกำกับตนเอง
- 1.2.3 หัวหน้าฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยพยาบาล ชี้แจงวิธีการใช้กิจกรรมการดูตัวแบบและฝึกการกำกับตนเองให้กับครูประจำชั้นและครูประจำตึกของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1
- 1.2.4 ครูประจำชั้นเป็นผู้เสนอตัวแบบแก่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ทั้งชั้น
- 1.2.5 ครูประจำตึกเป็นผู้รับผิดชอบดูแล ให้คำแนะนำและให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการฝึกการกำกับตนเองแก่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เฉพาะกลุ่มย่อย ๆ ของตน ในขณะ

ประชุมปรึกษา (conference) บนดิ๊กผู้ป่วย

1.2.6 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เป็นผู้สังเกตตัวแบบและฝึกการกำกับตนเอง ขณะให้การพยาบาลผู้ป่วยในภาคฤดูร้อน

1.2.7 เมื่อสิ้นสุดการฝึกภาคฤดูร้อนของนักศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูประจำชั้น ครูประจำตึกของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และตัวแทนนักศึกษาร่วมกันสรุปผลการใช้วิธีการดูตัวแบบ และฝึกการกำกับตนเอง ครั้งนี้เพื่อปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งเสนอแนะการพัฒนาตัวแบบในแต่ละแผนก เพิ่มเติมขึ้นอีก เพื่อใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 รุ่นใหม่ และพัฒนาตัวแบบที่เหมาะสมกับสภาพการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ต่อไปด้วย

1.3 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการพัฒนาพฤติกรรมความช่วยเหลือทางการพยาบาลและ เกิดการคงอยู่ตลอดไป แม้เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาออกไปเป็นพยาบาลประจำการแล้วสมควรได้นำวิธีการพัฒนาพฤติกรรมความช่วยเหลือทางการพยาบาลโดยการให้นักศึกษาดูตัวแบบ และฝึกการกำกับตนเองนี้ไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปี ปีละประมาณ 8-10 สัปดาห์ ของการฝึกภาคปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการนำกิจกรรมการดูตัวแบบและการฝึกการกำกับตนเอง ไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปี ควรดำเนินการดังนี้

1.3.1 ควรได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลก่อน

1.3.2 ควรขยายการใช้กิจกรรมนี้ไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปี ในวิทยาลัยพยาบาลที่ได้เริ่มมาใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แล้ว

1.3.3 การใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ครูประจำชั้นและครูประจำตึก เสนอตัวแบบและคอยดูแลช่วยเหลือการฝึกการกำกับตนเองของนักศึกษา ตามที่ได้เสนอในข้อ 1.2 แล้ว

1.3.4 การใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ครูประจำตึก ควรมอบหมายบทบาทการดูแลช่วยเหลือ การใช้กิจกรรมนี้ให้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่กำลังฝึกภาคปฏิบัติวิชาการบริหารหอผู้ป่วย เป็นผู้ดูแล นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 แทน ส่วนครูควรเป็นที่ปรึกษา

1.3.5 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ควรใช้กิจกรรมการกำกับตนเอง ด้วยตนเอง โดยมีครูประจำตึกเป็นที่ปรึกษา

สำหรับการพัฒนาตัวแบบเพิ่มเติม ควรกระทำในรูปคณะกรรมการ ที่มาจากวิทยาลัยพยาบาลต่าง ๆ และอาจารย์จากกองงานวิทยาลัยพยาบาล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 การคัดตัวแบบ

2.1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า วิธีการให้นักศึกษาพยาบาลคัดตัวแบบ สามารถพัฒนาพฤติกรรมส่วนหนึ่งในระยะพัฒนาพฤติกรรม และระยะติดตามผลได้สูงกว่าระยะข้อมูล เส้นฐาน ซึ่งเป็นเพียงพฤติกรรมที่ต้องการทักษะพื้นฐานน้อย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการเกิดพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรม (ภาคผนวกตารางที่ 31 และ 32) ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยความถี่ของพฤติกรรมในระยะพัฒนาพฤติกรรมและระยะติดตามผล มีค่าสูงกว่าในระยะข้อมูลเส้นฐานเกือบทุกพฤติกรรม จึงกล่าวได้ว่าการให้นักศึกษาพยาบาลคัดตัวแบบ มีแนวโน้มที่สามารถพัฒนาพฤติกรรมช่วยเหลือทางการพยาบาลได้ เพราะฉะนั้นควรได้ทดลองเพิ่มเวลาของการพัฒนา เพื่อให้ นักศึกษาพยาบาลได้มีโอกาสสังเกตตัวแบบเพิ่มขึ้น และจะได้เพิ่มเวลาในการนำพฤติกรรมที่ สังเกตจากตัวแบบและเก็บจำไว้ไปประยุกต์ใช้กับผู้ป่วยของตนได้เป็นจำนวนมากยิ่งขึ้น จะมีส่วน ทำให้การทำพฤติกรรมตามตัวแบบมีความถูกต้อง เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละรายมากขึ้นทั้งด้าน คุณภาพพฤติกรรมและปริมาณการทำพฤติกรรม จะทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความคาดหวังในศักยภาพ (efficacy expectations) การทำพฤติกรรมของตนเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้นักศึกษาทำพฤติกรรม การช่วยเหลือทางการพยาบาลเพิ่มขึ้นได้ เพราะตัวแปรความคาดหวังในศักยภาพเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการ ทำพฤติกรรมตัวหนึ่ง (Bandura 1977: 79-80) ฉะนั้นควรทดลองใช้ตัวแบบสัญลักษณ์พัฒนาพฤติกรรม การช่วยเหลือทางการพยาบาล ให้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 โดยกำหนดเงื่อนไขเวลาให้แตกต่างกัน คือใช้เวลา 8 สัปดาห์ 10 สัปดาห์ และ 12 สัปดาห์ (การกำหนดเวลาเช่นนี้ได้พิจารณาสืบเนื่อง จากการทดลองครั้งนี้ และระยะเวลาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล) เพื่อเปรียบเทียบผลการ พัฒนาพฤติกรรมในเงื่อนไขเวลาต่าง ๆ นี้ ผลของการทดลองจะได้เป็นแนวทางในการนำวิธีการให้ นักศึกษาพยาบาลคัดตัวแบบ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติของนักศึกษา เพื่อพัฒนา พฤติกรรมช่วยเหลือทางการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2.1.2 การใช้ตัวแบบร่วมกับเทคนิควิธีอื่น เนื่องจากมีงานวิจัยให้ข้อสรุป ที่สอดคล้องกันว่า การใช้ตัวแบบควรประกอบด้วยเทคนิควิธีอื่นด้วย เช่น ใช้ตัวแบบร่วมกับการฝึก ซ้อมกระทำพฤติกรรมเป้าหมาย และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Hamble 1985: 130; Winett, et al. 1988: 73-80; Wilson 1984) จึงควรทดลองใช้ตัวแบบร่วมกับการฝึกซ้อมกระทำพฤติกรรม การช่วยเหลือทางการพยาบาล แล้วให้ข้อมูลย้อนกลับโดยครูพยาบาลประจำตึก หรือโดยกลุ่มเพื่อน หรือโดยนักศึกษารุ่นพี่ที่ฝึกภาคปฏิบัติแผนกเดียวกัน ซึ่งหากผลการวิจัยมีประสิทธิภาพก็จะเป็นวิธีการหนึ่ง ที่จะ เป็นประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้กับการพัฒนาพฤติกรรมช่วยเหลือทางการพยาบาลต่อไป

2.2 การปรับตัวแบบและฝึกการกำกับตนเอง

ผลการวิจัยครั้งนี้มีแนวโน้มว่า การให้นักศึกษาพยาบาลปรับตัวแบบและฝึกการกำกับตนเอง มีประสิทธิภาพในการพัฒนาพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาลได้ จึงสมควรนำวิธีการนี้ไปพัฒนาพฤติกรรมการรักษาพยาบาล และพฤติกรรมจรรยาวิชาชีพซึ่ง เป็นลักษณะ พฤติกรรมที่ซ่อนเร้น การนำวิธีการกำกับตนเองตรวจสอบตนเองมาใช้จะ เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพราะการกำกับตนเอง เป็นการกระตุ้นเตือนให้รู้ว่ากำลังทำอะไรอยู่ เป็นสิ่งที่ควรหรือไม่ควรทำ ได้ทำเป็นประจำจะ เกิดมาตรฐานควบคุมตนเอง จึงควรได้ศึกษาวิจัยโดยนำวิธีการให้นักศึกษาปรับตัวแบบและฝึกการกำกับตนเองไปพัฒนาพฤติกรรมลักษณะต่าง ๆ และควรศึกษาการคงอยู่ของพฤติกรรมคือ

2.2.1 พฤติกรรมที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณ เช่น การปฏิบัติต่อผู้ป่วยทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เคารพในศักดิ์ศรีและความแตกต่างของบุคคลไม่คำนึงถึงสถานภาพทางสังคม และ เศรษฐกิจ สภาพส่วนตัวผู้ป่วยและสภาพปัญหาด้านสุขภาพของผู้ป่วย

2.2.2 พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ที่ซ่อนเร้นมองเห็นได้ยากว่าได้ปฏิบัติแล้วหรือยัง แต่เป็นเรื่องที่ส่งผลต่อตัวผู้ป่วยและวิชาชีพ เช่นการทำความสะอาดร่างกายผู้ป่วย การนวดหลัง การพลิกตะแคงตัวทุก 2 ชั่วโมง การดูดเสมหะทุก 15 นาที การวัดสัญญาณชีพทุก 15 นาที การจัดยาอย่างครบถ้วนถูกต้องทั้งจำนวนและลักษณะ ฯลฯ

2.2.3 พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ เช่นความรับผิดชอบ ควบคุมพัฒนาให้มีในตัวพยาบาลทุกคน โดยกำหนดเป็นพฤติกรรมย่อย เช่น สนใจงาน มุ่งมั่นทำงาน มีความเพียรพยายาม ไม่ท้อถอย ทำงานอย่างเต็มความสามารถ เคารพต่อกฎระเบียบของการทำงาน มีความละเอียดรอบคอบ ฯลฯ ทั้งนี้ต้องพิจารณาพฤติกรรมให้ชัดเจนและจัดลำดับความสำคัญเพื่อพัฒนาตั้งแต่เรื่องที่สำคัญมากที่สุดก่อน

2.2.4 ควรศึกษาการคงอยู่ของพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาล โดยการขยายเวลาในระยะติดตามผลพฤติกรรมให้มากขึ้นกว่า 2 สัปดาห์ ในลักษณะ เปรียบเทียบระยะเวลาที่แตกต่างกัน เพื่อให้ทราบถึงการคงอยู่ของพฤติกรรมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น